

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift
Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference
at Aalborg University)
ISSN 1603-9696
www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Transportplaner

Lars Richter, lri@moviatrafik.dk

Trafikselskabet Movia

Morten Hvid Pedersen, morpedersen@deloitte.dk

Deloitte Consulting

Abstrakt

Movia har udviklet et nyt busprodukt kaldet Kommunebus, der er målrettet kommunale kørselsordninger. Formålet med Kommunebus er at opnå synergi på tværs af de mange forskellige kørselsopgaver, så kommunen samlet får en mere effektiv betjening, der er bedre og/eller billigere end i dag.

Introduktionen af Kommunebus vil for mange kommuner være et velvalgt tidspunkt for et samlet eftersyn af kommunens samlede transport og samtidigt få 'ryddet op' i serviceniveauer og visitering, så borgerne oplever et ensartet niveau på tværs af geografi og kørselsordninger. Movia kalder dette eftersyn for et kommunalt Transportplansprojekt – og har i samarbejde med Deloitte udviklet en konkret projektmodel for nye Transportplansprojekter.

Baggrund

Finansministeriet udgav i 2012 Deloitte rapporten "Kortlægning og analyse af befordringsordninger", der viste at kommuner og regioner selv drev/udbød en lang række kørselsordninger for op mod 4 mia. kr. om året. Rapporten viste også, at der var stor variation i udgiftsniveau og at kommuner og regioner kunne spare op imod en halv milliard kroner om året på området.

Rapporten pegede særligt på to forhold. Visitationspraksis, der er afgørende for udgiftsniveauet. Og koordinering og konkurrenceudsættelse via trafikselskaberne, der rummer et betydeligt effektiviseringspotentiale.

For at vurdere, om det så er lykkedes, på Movia har derfor set nærmere på omfanget af kommunale kørsler i trafikselskabets regi siden rapporten udkom. Og her ses det at der nok er sket en vækst i kørselsomfanget, særligt ift. patientkørsel og Flex-rute, mens det ikke er sket i samme omfang for de mere almindelige kommunale kørsler – og samlet set er væksten på et niveau der indikerer, at der fortsat er potentialer at hente.

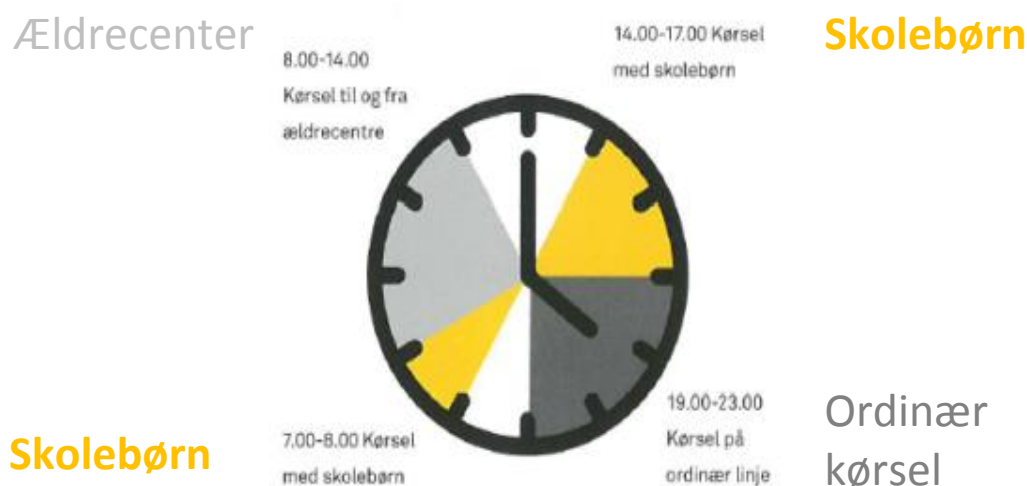

Formålet med Kommunebus er at gøre kommunens samlede trafik mere effektiv ved:

- At opnå synergi på tværs af kommunens kørselsordninger (den ordinære kollektive trafik og specialkørslen), således at kommunen får mest muligt for pengene.
- At optimere vognløb og tilpasse materieltype og -størrelse til behovet på den enkelte tur.
- At sikre fleksibilitet til hyppige ændringer, som der er i kommunens egne udbud.
- At delegere opgaven med udbud af kørsel og afregning til Movia.

Målet er en bedre koordination, således at kommunens trafikbehov dækkes bedst muligt.

Forskellige kørselsbehov dækkes fleksibelt over en dag

Kommunebus er et fleksibelt produkt, der dækker forskellige behov i forskellige kommuner med hensyn til kørsel af ældre, skolebørn og ordinær kørsel på tidspunkter med lav efterspørgsel. Movia kortlægger i samarbejde med den enkelte kommune de krav, der skal stilles til Kommunebusserne, udarbejder en køreplan sammen med kommunen, og forestår udbud af kørslen og afregningen med operatøren for kommunen.

Transportplaner

Kommunerne står i dag over for krav om mere service for færre penge på en lang række områder. Det gør sig også gældende for den kommunale transportopgave, hvor virksomheder, institutioner og borgere har forventninger om bedre og mere skræddersyet betjening samtidig med, at kommunerne skal spare penge. Det kræver et helhedssyn på den kommunale trafik for at skabe endnu mere effektivitet og sikre, at de forskellige trafikløsninger udnyttes maksimalt uden unødvendige overlap.

Med introduktionen af Kommunebus vil det derfor for mange kommuner være et velvalgt tidspunkt for et samlet eftersyn af kommunens samlede transport og samtidigt få 'ryddet op' i serviceniveauer og visitering, så borgerne oplever et ensartet niveau på tværs af geografi og kørselsordninger. Vi kalder dette eftersyn for et kommunalt Transportplansprojekt. Erfaringer fra tidligere projekter viser, at kommunerne kan opnå bedre betjening og samtidigt reducere omkostninger med 5-15 pct.

Store økonomiske potentialer gør sig især gældende, hvis kommunen ikke tidligere har evalueret mulige overlap mellem åben og visiteret kørsel.

Projektmodel

Transportplansprojekter fungerer på den måde, at Movia samarbejder med kommunerne om at kortlægge og analysere kommunens samlede kørselsbehov. Derudfra sammensætter kommunen og trafikskabet i fællesskab den mest præcise trafikløsning, hvor der sikres synergi mellem de forskellige kørselsprodukter, og hvor eventuelle fordyrende overlap skæres væk.

Projektmodel

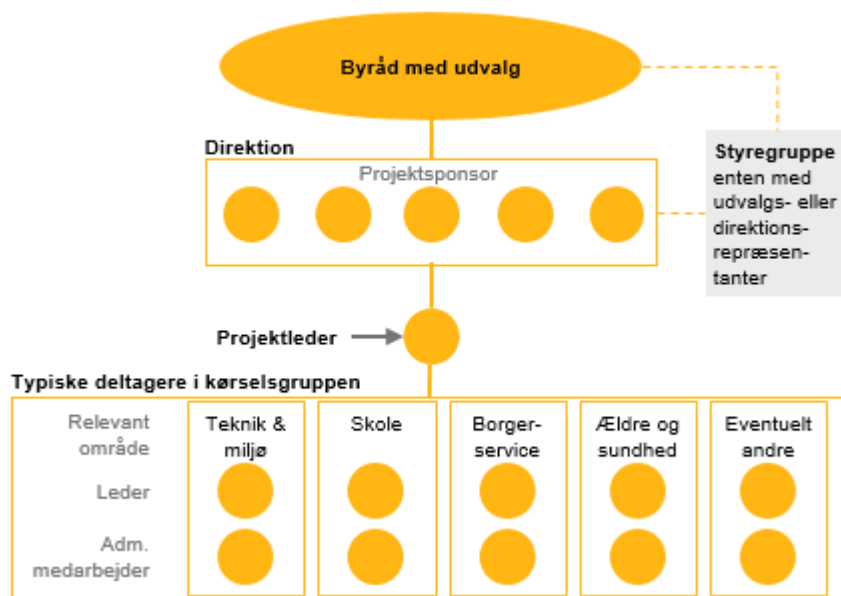

Afhængig af projektets omfang tager det typisk et sted mellem 1½-2 år at gennemføre et Transportplansprojekt. Det sikrer tilstrækkelig tid til de forskellige hovedaktiviteter i form af blandt andet kortlægning, udvikling af ny trafikløsning, forankring og høring samt udbud.

Organisering

For at sikre synergi i og styring af arbejdet med kommunens samlede kørselsløsning er det Movias erfaring, at et velorganiseret analyse- og implementeringsforløb er alfa og omega. Det vil typisk involvere skole-, borgerservice-, ældre- og sundhedsområdet samt repræsentanter fra teknik & miljø's trafikbestillingsenhed (som står for den åbne kollektive trafik i kommunen).

Anbefalet organisering af transportplanprojektet

Vellykkede projekter kræver med andre ord en bred forankring på tværs i kommunens forvaltninger samt et tilstrækkeligt ledelsesfokus. Baseret på erfaringer fra især Lolland og Frederikssund Kommuner er følgende ledelsesmodel med til at forøge projektets succes. Samtidig er modellen også brugbar, når de nye trafikløsninger, herunder Kommunebus, skal startes op og sættes i drift.

Modellen indeholder en række roller på kommunesiden:

- En styregruppe, som ofte er direktionen, men også kan være politisk.
- En ansvarlig direktør, der har det overordnede ansvar for projektet (kaldes ofte projektsponsoren).
- En projektleder, som koordinerer projektførelsen fra kommunens side
- En kørselsgruppe bestående af kørselsansvarlige for de enkelte institutioner (ledere og administrative medarbejdere).

Denne struktur matches af Movia, som stiller med en repræsentant til styregruppe, en projektleder og en række specialister indenfor trafik- og Flextrafikplanlægning.

Næste skridt

Med udgangspunkt i den gennemførte screening af de kommunale kørsler og udarbejdelse af Kommunebus-produktet vil Movia nu gå i nærmere dialog med interesserede kommuner for at udvælge og igangsætte to nye Transportplansprojekter fra sommeren 2017.